

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Віра РОГОВА

11 липня 2025 р. № 218

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради
КНЗ КОР «КОІПОПК»
від 26 травня № 4

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої
освіти «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти
(базове предметне навчання) у 7–8 класах:
зміст, технології, оцінювання»
(за освітніми галузями)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність учителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний учитель (викладач) закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу й активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психологічно-педагогічних дисциплін;
- підготувати педагогів до використання інноваційних методів навчання для підвищення ефективності освітнього процесу.

Особливості організації освітнього процесу за цією Програмою

Освітня програма використовується з урахуванням особливості освітньої галузі. Суб'єктом підвищення кваліфікації обирає форми організації освітнього процесу відповідно до запитів слухачів.

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від освітньої галузі, кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретичний складник освітньої програми може бути реалізований через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практичний складник – через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в онлайн-режимі проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів.

Самостійна робота слухачів передбачає пошук, опрацювання навчальних матеріалів відповідно до запропонованих завдань, створення групових проєктів тощо. Самостійна робота виконується в позанавчальний час.

Засоби діагностики успішності навчання та форми атестації слухачів обираються самостійно суб'єктом підвищення кваліфікації.

Вивчення теми «Цифрові технології педагогічної діяльності» на основі Типової програми підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, яка затверджена Наказом МОН України від 10.12.2021 № 1340, може бути організоване як окремий модуль, а саме – тренінг або курс.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» у межах професійної діяльності або галузі знань.

1. Формування та розвиток загальних компетентностей:

ЗК.01. Громадянської, через здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність сталого розвитку.

ЗК.02. Соціальної, через здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.03. Культурної, здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.04. Лідерської, здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК.05. Підприємницької, через здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

2. Формування та розвиток професійних компетентностей учителя для виконання робочих функцій:

A1. Мовно-комунікативної, через здатність забезпечувати здобуття освіти державною та іноземними мовами; здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти; здатність забезпечувати навчання учнів іноземної мови в професійному колі (для вчителів і викладачів іноземної мови, а також учителів, які здійснюють освітній процес (викладають навчальні предмети) іноземними мовами, здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння і навички учнів.

A2. Предметно-методичної, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання,

виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

А3. Інформаційно-цифрової, через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається).

Б.1. Психологічної, через здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

Б.2. Емоційно-етичної, через здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітнього процесу; усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у сучасному глобалізованому світі.

Б.3. Компетентність педагогічного партнерства, через здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя/викладача для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

Інклюзивної, через здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Здоров'язбережувальної, через здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте, фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу суб'єктам освітнього процесу.

Проектувальної, через здатність проєктувати осередки навчання і виховання учнів.

Г.1. Прогностичної, через здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.

Г.2. Організаційної, через здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

Г.3. Оцінювально-аналітичної, через здатність аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати процес самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

Д.1. Інноваційної, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Д.2. Компетентності навчання впродовж життя, через здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізій тощо).

Д.3. Рефлексійної, через здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти громадянської та історичної освітньої галузі (Тіщенко А.В., Руденко Т. С.)

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>практ.</i>	<i>сам.</i>
Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти					
	1.1	Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		
	1.2	Державний стандарт базової середньої освіти: громадянська, історична та правознавча освітня галузь			2
	1.3	Ціннісно-компетентнісний і діяльнісний підходи до навчання в НУШ		2	
	1.4	Безпечне освітнє середовище та правові аспекти захисту учасників освітнього процесу			2
Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (7–8 класи)					
	2.1	Використання інтердисциплінарних підходів при викладанні історії, правознавства та громадянської освіти	2		
	2.2	Методики викладання історії України та правознавства в контексті формування національної ідентичності			2
	2.3	Інтеграція громадянської освіти з іншими предметами для формування активної громадянської позиції учнів 7–8 класів		2	
	2.4	STEAM-орієнтований підхід у навчанні суспільствознавчих дисциплін		4	
	2.5	Цифрові технології педагогічної діяльності та інтерактивні онлайн-інструменти на уроках історії й правознавства			2
Модуль 3. Організація освітнього процесу з навчальних предметів/інтегрованих курсів громадянської, історичної та правознавчої освітньої галузі (7–8 класи)					
	3.1	Модельні навчальні програми предметів громадянської, історичної та правознавчої освітньої галузі	2		
	3.2	Використання мультимедійних та цифрових ресурсів на уроках історії, громадянської освіти		4	

	та правознавства			
3.3	Упровадження проєктного навчання та дебатних технологій у викладанні суспільствознавчих дисциплін			2
3.4	Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з історії, правознавства та громадянської освіти	2		
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин – самостійна робота)	8	12	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Розглядаються ключові положення Концепції НУШ у контексті базової школи. Акцентується увага на ролі вчителя-предметника у впровадженні компетентнісного навчання, формуванні наскрізних умінь і ціннісних орієнтирів учнів. Аналізуються принципи дитиноцентризму, педагогіки партнерства та інтегрованого підходу до викладання суспільствознавчих дисциплін.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: громадянська, історична та правознавча освітня галузь

Зміст, структура й мета Державного стандарту. Визначаються очікувані результати навчання та компетентнісний потенціал історії, правознавства й громадянської освіти. Обговорюється забезпечення міжгалузевих зв'язків і наступності навчання, орієнтація на формування активного, відповідального громадянина.

Тема 1.3. Ціннісно-компетентнісний і діяльнісний підходи до навчання в НУШ

Розкриваються засади сучасної методології викладання: діяльнісний, компетентнісний і ціннісний підходи. Визначається роль учителя як фасилітатора навчального процесу. Подаються практичні приклади організації діяльнісного навчання на уроках історії, громадянської освіти та права.

Тема 1.4. Безпечне освітнє середовище та правові аспекти захисту учасників освітнього процесу

Аналізуються правові засади створення безпечного освітнього середовища. Висвітлюються питання булінгу, академічної доброчесності, цифрової безпеки, відповідальності педагогів і захисту прав учасників освітнього процесу. Розглядаються нормативно-правові документи, що регламентують ці питання.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (7–8 КЛАСИ)

Тема 2.1. Використання інтердисциплінарних підходів при викладанні історії, правознавства та громадянської освіти

Розкривається сутність міжпредметної інтеграції та її значення для розвитку цілісного світогляду учнів. Обговорюються приклади інтегрованих уроків і тематичних днів, що поєднують історичний, правовий і громадянський зміст.

Тема 2.2. Методики викладання історії України та правознавства в контексті формування національної ідентичності

Визначається роль історичної пам'яті та правосвідомості у формуванні громадянської позиції. Розглядаються методи і прийоми викладання, що сприяють усвідомленню національних цінностей, державотворчих процесів і культурної спадщини України.

Тема 2.3. Інтеграція громадянської освіти з іншими предметами для формування активної громадянської позиції учнів 7–8 класів

Описуються способи інтеграції громадянських тем у зміст уроків історії, мови, мистецтва та природничих дисциплін. Наводяться приклади спільних проєктів і дискусій, спрямованих на розвиток учнівської активності, співпраці та толерантності.

Тема 2.4. STEAM-орієнтований підхід у навчанні суспільствознавчих дисциплін

Розглядається можливість використання STEAM-технологій у вивченні історії, права та громадянської освіти. Демонструються приклади міжгалузевих зв'язків через проєкти, дослідження, аналіз історичних процесів у науковому контексті.

Тема 2.5. Цифрові технології педагогічної діяльності та інтерактивні онлайн-інструменти на уроках історії й правознавства

Подается огляд сучасних цифрових інструментів (LearningApps, Wordwall, Classtime, Mentimeter, Canva, Kahoot, Genially). Розглядаються можливості використання мультимедіа, онлайн-вікторин і інтерактивних карт у навчальному процесі.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ/ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ, ІСТОРИЧНОЇ ТА ПРАВОЗНАВЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ (7–8 КЛАСИ)

Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів громадянської, історичної та правознавчої освітньої галузі

Аналізуються чинні модельні програми, їх структура, мета, очікувані результати, підходи до інтеграції. Визначаються можливості для реалізації наскрізних змістових ліній у 7–8 класах.

Тема 3.2. Використання мультимедійних та цифрових ресурсів на уроках історії, громадянської освіти та правознавства

Описано способи інтеграції відео, картографічних сервісів, інфографіки та візуальних історій у навчання. Розглядається роль цифрових ресурсів у розвитку критичного мислення та аналітичних умінь учнів.

Тема 3.3. Упровадження проєктного навчання та дебатних технологій у викладанні суспільствознавчих дисциплін

Обґрунтовується ефективність проєктного підходу та дебатів для розвитку аргументаційних і комунікативних навичок. Подано зразки проєктів і дебатних форматів (Карла Поппера, Парламентські дебати, «Суд історичних постатей»).

Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з історії, правознавства та громадянської освіти

Висвітлюються принципи формувального та підсумкового оцінювання. Розглядаються інструменти самооцінки, взаємооцінки, критерії оцінювання компетентностей. Практичний аспект — створення індивідуальних карт оцінювання.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.
2. Типові освітні програми для 7–9 класів закладів загальної середньої освіти / за ред. О. Пометун. — Київ: Освіта, 2022.
3. Пометун, О. І., & Гупан, Н. М. Досліджуємо історію і суспільство. — Київ: Освіта, 2022.
4. Марченко, О. М. Сучасні методи формування громадянських компетентностей учнів основної школи. — Харків: Ранок, 2021.
5. Хатті, Дж. Видиме навчання. — Київ: Освіта, 2020.
6. Марзано, Р. Дж. Нові парадигми навчання. — Львів: Світ, 2021.
7. Європейська рамка громадянських компетентностей (ЄС). — Брюссель: Європейська

комісія, 2018.

8. UNESCO. Artificial Intelligence and Education: Guidance for Policy-makers. — Paris: UNESCO, 2021.

9. Council of Europe. Reference Framework of Competences for Democratic Culture. — Strasbourg: CoE Publishing, 2018.

10. OECD. The Future of Education and Skills: Education 2030. — Paris: OECD Publishing, 2019.

11. НУШ: методичні рекомендації з упровадження ігрових технологій у навчанні суспільствознавчих предметів / МОН України. — Київ, 2023.

12. Штучний інтелект в освіті: аналітичний звіт. — Київ: МОН України, 2024.

13. European School Education Platform (ESEP). eTwinning Projects on Civic Education and AI. — Brussels, 2024.

14. ChatGPT in Education: Opportunities and Ethical Challenges. — UNESCO Report, 2023.

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (Лисенко Н.І.)					
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти					
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь		2	
Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти					
	3.	Тема 2.1. Формування культури здоров'я в закладі освіти. Інтеграція соціально-емоційних та здоров'язбережувальних тем в освітній процес		2	
	4.	Тема 2.2. Моделювання уроків предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі з елементами STEM		2	
	5.	Тема 2.3. Навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях в умовах воєнного стану			4
Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі					
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього			4

	процесу			
7.	Тема 3.2. Методика застосування цифрових ресурсів у процесі навчання інтегрованому курсу "Здоров'я, безпека та добробут"		4	
8.	Тема 3.3. Формування навичок безпеки життєдіяльності. Навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях. Використання сучасних симуляторів для навчання.		4	
9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин – самостійна робота)	2	18	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції НУШ у 7–8 класах: особливості предметного циклу навчання

Ключові засади Концепції НУШ у контексті другого циклу базової середньої освіти. Роль учителя-предметника в реалізації компетентнісного підходу, особливості педагогіки партнерства, дитиноцентризму, наскрізних умінь. Виклики предметного навчання та шляхи формування ключових компетентностей на основі інтеграції і наступності.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти

Структура, мета та зміст Державного стандарту. Освітня галузь: очікувані результати навчання, ціннісні орієнтири, компетентнісний потенціал предметів. Механізми досягнення цілей стандарту, особливості міжгалузевої інтеграції, забезпечення наступності між циклами освіти.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Формування культури здоров'я в закладі освіти. Інтеграція соціально-емоційних та здоров'язбережувальних тем в освітній процес

Заняття присвячене аналізу комплексного підходу до формування культури здоров'я в освітньому середовищі. Педагогам рекомендуються практичні інструменти для створення здорового, безпечного та підтримуючого клімату, де кожен здобувач освіти може розвивати навички саморегуляції, емпатії та відповідального ставлення до власного фізичного й психічного здоров'я. На занятті надаються рекомендації щодо: впровадженню Концепції «Школа, що сприяє здоров'ю» (принципи та механізми перетворення закладу освіти на цілісну систему підтримки фізичного, психічного та соціального благополуччя учнів); соціально-

емоційного навчання (СЕН) (методики розвитку ключових емоційних навичок (самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість, навички стосунків, відповідальне ухвалення рішень) та їхня інтеграція в усі навчальні предмети); міжпредметної інтеграції (розробка наскрізних завдань та проєктів, що поєднують теми безпеки, добробуту та здоров'я з математикою, мовами, історією та іншими галузями); управління стресом та профілактика вигорання (інструменти для підтримки психічного здоров'я учнів та педагогів, включаючи техніки усвідомленості (mindfulness) та релаксаційні вправи); партнерства (форми співпраці з батьками, медичними працівниками та психологічною службою для забезпечення послідовності у формуванні здорових звичок).

Тема 2.2. Моделювання уроків предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі з елементами STEM

Слухачі опрацьовують алгоритм підготовки до STEM-уроку. Зважаючи на те, що ефективний STEM-урок має заохочувати учнів до обміну ідеями, застосування творчого підходу та прийняття практичних рішень з'ясовують, що забезпечити плідну та конструктивну діяльність учнів допоможуть запитання, обговорення, дослідження, планування, практична діяльність, тестування та вдосконалення. Досліджують проблемне навчання як метод навчання STEM та планують діяльність учнів над вирішенням питань здоров'я, безпеки та добробуту.

Тема 2.3. Навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях в умовах воєнного стану
Заняття спрямоване на формування у педагогів та адміністрації закладу освіти комплексних знань та навичок з організації безпеки та надання домедичної допомоги в умовах, які виникають під час воєнного стану (бомбардування, артобстріли, мінна небезпека, хімічна загроза).

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПРЕДМЕТІВ/ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу

Заняття присвячене глибокому аналізу та практичному застосуванню модельних навчальних програм (МНП) у рамках соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для Нової української школи (НУШ). Основною метою є формування у педагогів навичок ефективного конструювання освітнього процесу на основі МНП, адаптуючи їх до потреб здобувачів освіти та специфіки закладу. Учасники ознайомляться з концептуальними засадами галузі, її інтегративним потенціалом та ключовими принципами, що стосуються формування життєвих, соціальних та здоров'язбережувальних компетентностей. Ключові питання, що розглядаються: структура та філософія МНП (детальний розгляд архітектури модельних програм, їхня гнучкість, варіативність та відповідність Державному стандарту базової середньої освіти); принципи інтеграції (як ефективно поєднувати між собою змістові лінії соціальної та здоров'язбережувальної галузі, а також інтегрувати їх з іншими освітніми галузями); технології моделювання (методики календарно-тематичного планування на основі МНП: відбір змісту, послідовність вивчення, розподіл годин та вибір оптимальних форм навчальної діяльності (проєкти, дослідження, рольові ігри).

Тема 3.2. Методика застосування цифрових ресурсів у процесі навчання інтегрованому курсу «Здоров'я, безпека та добробут»

Заняття присвячене інтеграції цифрових технологій у викладання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» (ЗБД). Акцент робиться на методиці ефективного використання онлайн-інструментів, платформ та додатків для посилення мотивації учнів, персоналізації навчання та формування ключових компетентностей. Учасники розглянуть приклади ефективних онлайн-інструментів, інтерактивних платформ і симуляцій для формування ключових компетентностей учнів. Практична частина передбачає створення власних цифрових навчальних матеріалів для розвитку здоров'язбережувальної компетентності школярів.

Тема 3.3. Формування навичок безпеки життєдіяльності. Навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях. Використання сучасних симуляторів для навчання.

Заняття присвячене комплексному огляду та практичному застосуванню сучасних педагогічних інструментів, методів і технологій, спрямованих на ефективне формування та закріплення навичок безпечної поведінки у здобувачів освіти різних вікових категорій. Основні питання та інструменти, що розглядаються: Інтерактивні методики: використання кейс-методів, симуляційних ігор, рольових тренінгів та моделювання надзвичайних ситуацій для формування практичних навичок. Проектна діяльність: розробка міні-проектів та соціальних рекламних кампаній, спрямованих на популяризацію безпечної поведінки. Алгоритми дій: вивчення та відпрацювання чітких алгоритмів дій у типових та нетипових загрозових ситуаціях. Партнерська взаємодія: ефективні форми роботи з батьками та представниками профільних служб (ДСНС, поліція, медики) для створення єдиного безпекового простору.

Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

Заняття присвячене комплексному впровадженню системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з предметів та інтегрованих курсів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (СЗБОГ) у контексті Нової української школи (НУШ). Основний акцент робиться на аналізі обов'язкових результатів навчання учнів; виявленню різниці між знаннями, вміннями та ставленнями у формулюванні результатів. На занятті надаються рекомендації щодо: компетентнісної кореляції: (визначення прямого зв'язку між очікуваними результатами навчання, ключовими та предметними компетентностями учнів); гармонізації критеріїв: (узгодження між собою групи результатів навчання та критеріїв оцінювання, для забезпечення об'єктивності й валідності); планування оцінювання (практичні моделі та шаблони для розробки календарно-тематичного планування та системи формування та підсумкового оцінювання з предметів та інтегрованих курсів освітньої галузі); розвиток наскрізних умінь (вивчення підходів та універсальних методичних інструментів для розвитку наскрізних умінь, які є критично важливими для життєвих компетентностей).

Список використаних і рекомендованих джерел

1. «Мінна небезпека»: посібник для дітей про правила поведінки з вибухонебезпечними предметами. Частина перша – URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2022/4/27/1.pdf> Частина друга – URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2022/4/27/2.pdf>
2. «Особливості оцінювання в 5-7 класах НУШ». Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xn8qQ0xScTc>
3. 27 простих стратегій формування оцінювання для збору свідчень про навчання учнів. URL: <https://www.nwea.org/blog/2024/27-easy-formative-assessment-strategies-for-gathering-evidence-of-student-learning/>
4. Здоров'язбережувальна складова освіти: навчально-методичний посібник. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2024. – 128 с. URL: <https://surl.li/ruymcl>
5. Інформаційні ресурси порталу «Нова українська школа». URL: <https://nus.org.ua/>
6. Каталог матеріалів. URL: <https://spilnoteka.org/catalog/#modal-single-download>
7. Матеріали the LEGO Foundation розроблено матеріали для педагогів, що працюють з учнями п'ятих класів. URL: https://drive.google.com/file/d/1vSifHCvv-a0MCB0_sU6qwFEzpjGf-c3u/view
8. Методичний сайт “Здорове харчування дітей”. URL: <https://kristti.com.ua/zdorove-harchuvannya-ditej/>
9. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
10. Оцінювання в Новій українській школі: ресурс для розвитку замість вироку. URL: <https://nus.org.ua/2018/05/02/otsinyuvannya-v-novij-ukrayinskij-shkoli-resurs-dlya-rozvytku->

[zamist-vyroku/](#)

11. Підприємництво і фінансова грамотність: цілі і завдання навчального предмета. URL: <https://youtu.be/o7ou69YZpBU>
12. Портал превентивної освіти. URL: <http://autta.org.ua/>
13. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
2. Сайт дистанційної освіти: Здоров'я безпека і добробут. URL: <https://sites.google.com/view/bezpekaidobrobut/%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F-%D1%96-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%8F>
3. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь: особливості впровадження. URL: https://www.youtube.com/watch?v=s8z_QpKn1Ko
4. Соціальна і здоров'язбережувальна галузь. Особиста безпека в населеному пункті. URL: https://www.youtube.com/watch?v=MFtfm6X_3zM
5. Соціально-оздоровча освіта: методика викладання освітньої галузі «Соціально-оздоровча освіта». URL: <https://surli.cc/bgoiug>
6. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentasia-Roman-Stesichin.pdf>

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти <i>мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна) (Скрипчук Н.В., Бендерець Ю.Ю.)</i>					
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	практ.	сам.
	Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти				
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: мовно-літературна (іншомовна) освітня галузь	2		
	Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти				
	3.	Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні іноземних мов		2	
	4.	Тема 2.2. Інтерактивні технології навчання та проєктна діяльність на уроках іноземних мов		2	2
	5.	Тема 2.3 Соціокультурний компонент на заняттях іноземних мов		2	
	Модуль 3. Організація освітнього процесу з іноземних мов у 7-8 класах				
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми з		2	2

	іноземних мов для 7-8 класів. Особливості моделювання освітнього процесу з іноземних мов			
7.	Тема 3.2. Мультимедійні технології в навчанні іноземним мовам: цифрові ресурси, освітні платформи, онлайн-сервіси		4	2
8.	Тема 3.3. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з іноземних мов		4	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 годин – аудиторні, 10 годин –самостійна робота)	4	16	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ АДАПТАЦІЙНОГО ЦИКЛУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Ключові ідеї Концепції НУШ у контексті 7–8 класів. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм. Сутнісні ознаки компетентностей. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізні вміння як основа для формування компетентностей. Формування педагогічного розуміння принципів дитиноцентризму, педагогіки партнерства, розвитку ключових компетентностей. Розкриття змісту ролі вчителя й учня у сучасному освітньому процесі. Акцент на наскрізних вміннях та змінах у структурі базової освіти.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: мовно-літературна (іншомовна) освітня галузь

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Освітні галузі. Мета і компетентнісний потенціал освітніх галузей, що забезпечує формування всіх ключових компетентностей. Загальні результати навчання. Конкретні результати навчання. Орієнтири для оцінювання. Забезпечення наступності в базовій середній освіті. Інтеграція освітніх галузей.

Визначення ролі освітніх галузей, взаємозв'язку між результатами та компетентностями. Реалізація принципів наступності між початковою та базовою школою.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА АДАПТАЦІЙНОМУ ЦИКЛІ

Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні іноземних мов

Розкриття сутності компетентнісного підходу у викладанні іноземних мов. Ключові принципи, структура та способи реалізації на уроках. Формування мовної, соціокультурної, комунікативної та міжкультурної компетентностей учнів. Приклади компетентнісно орієнтованих завдань, інтеграція різних видів мовленнєвої діяльності, методи оцінювання сформованості компетентностей та ролі вчителя у створенні навчального середовища.

Тема 2.2. Інтерактивні технології навчання та проєктна діяльність на уроках іноземних мов

Інтерактивні технології навчання та проєктна діяльність на уроках іноземних мов у 7-8 класах. Види інтерактивних методів, зокрема робота в парах і групах, дискусії, рольові ігри, цифрові ресурси та платформи для спільного навчання. Проєкти, що дозволяють учням практично

застосовувати мовні знання та навички, розвивати критичне мислення, комунікативну та міжкультурну компетентності. Аналіз прикладів інтерактивних вправ та проєктів, а також роль учителя як фасилітатора навчального процесу, що стимулює активну участь та автономність учнів.

Тема 2.3. Соціокультурний компонент на заняттях іноземних мов

Соціокультурна компетентність в сучасних умовах та її значення у викладанні іноземних мов. Методи формування міжкультурної та соціальної компетентностей учнів через використання автентичних матеріалів, культурних фактів, традицій і звичаїв країн мови, що вивчається. Вправи для розвитку соціокультурної компетентності, які поєднують мовленнєву практику з культурним пізнанням, стимулюють комунікативну активність та критичне мислення.

МОДУЛЬ 3.ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ІНОЗЕМНИХ МОВ У 7-8 КЛАСАХ

Тема 3.1. Модельні навчальні програми з іноземних мов для 7-8 класів. Особливості моделювання освітнього процесу з іноземних мов

Модельні навчальні програми, зміст та структура. Розроблення навчальної програми. Цикл предметного навчання. Особливості реалізації різних видів освітньої діяльності на уроці іноземної мови. Реалізація ключових компетентностей та наскрізних умінь у процесі викладання іноземної мови. Урахування академічної свободи педагогів, міжпредметної інтеграції, командної взаємодії. Забезпечення гнучкості планування навчального процесу.

Тема 3.2. Мультимедійні технології в навчанні іноземним мовам: цифрові ресурси, освітні платформи, онлайн-сервіси

Сучасні мультимедійні технології, що сприяють підвищенню ефективності навчання іноземним мовам. Можливості використання цифрових ресурсів, освітніх платформ (Google Classroom, Moodle, Edmodo, LearningApps, Quizlet) та онлайн-сервісів для розвитку мовних навичок учнів.

Створенню власних цифрових матеріалів та формуванню цифрової компетентності вчителя.

Тема 3.3. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з іноземних мов

Оцінювання та оцінка. Принципи оцінювання. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення. Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності, наскрізні вміння, результати навчання.

Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Критерії та шкали (підходи) оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Свідectво досягнень.

Практика й інструменти оцінювання. Поточне і підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання. Сутність формувального оцінювання. оцінювання.

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/>
2. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>
3. Profil européen pour la formation des enseignants de langue étrangère : un cadre de référence (Le Guide). URL: https://commission.europa.eu/index_en
4. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3Vmanig>
5. Гусак В. М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ:

матеріали наук.-практ. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>

6. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
8. Ділова активність. Методичний посібник з дидактичним наповненням для вчителів, вихователів, класних керівників (загальний ресурс) / за заг. ред. П. Гнуса. Львів, 2001. 192 с.
9. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
10. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
11. Карамушка Л. М., Шевченко А. М. Забезпечення психологічного здоров'я менеджерів та педагогічних працівників освітніх організацій в умовах Нової Української школи : навчально-методичний посібник. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 157 с.
12. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>.
13. Козира В. М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль : ТОКІППО, 2017. 60 с.
2. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
4. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
5. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ : Грамота, 2007. 576 с.
6. Макаренко В. М., Туманцова О. О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : ВГ «Основа», 2008. 320 с.
7. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ : Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
8. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
9. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт.-уклад. О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Дніпро : ЛІРА, 2016. 144 с.
10. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
11. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 4. С. 36– 42.
12. Опачко М. В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород : УжНУ, 2016. 72 с.
13. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
14. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім «Освіта», 2020. 192 с.
15. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
16. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
17. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та

сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

18. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. *Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції*. Житомир, 2017. С. 21–29.

19. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.

20. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>

21. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Н. І. Клокар, О. В. Нікулочкіна. Київ, 2018. 6 с.

22. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>

23. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>

24. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / пер. з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2018. 296 с.

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти <i>інформатичної освітньої галузі</i> (Снігур О.І., Гребеніченко Ю.М.)					
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
	Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти				
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: інформатична освітня галузь		2	
	Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти				
	3.	Тема 2.1. Впровадження STEM-підходів в освітній процес предметів інформатичної освітньої галузі		4	
	4.	Тема 2.2. Роль інформатики у формуванні цифрових компетентностей учнів та учениць	2		2
	Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів інформатичної освітньої галузі				
	5.	Тема 3.1. Використання штучного інтелекту для генерації навчального відео на уроках інформатики	2		2

	6.	Тема 3.2. Робота з цифровими інструментами для навчання. Хмарні сервіси для організації, інтерактивні платформи для навчання, сервіси для створення дидактичних матеріалів		2	2
	7.	Тема 3.3. Lego – онлайн моделювання на сучасному уроці інформатики		2	2
	8.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів інформатичної освітньої галузі		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин –самостійна робота)		6	14	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Законодавство в галузі освіти. Мета й ключові компоненти Концепції Нової української школи. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм. Сутнісні ознаки компетентностей. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізнi вміння як основа для формування компетентностей.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: інформатична освітня галузь

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Інформатична освітня галузь. Мета і компетентнісний потенціал інформатичної освітньої галузі, що забезпечує формування всіх ключових компетентностей. Загальні результати навчання. Конкретні результати навчання. Орієнтири для оцінювання. Забезпечення наступності в базовій середній освіті.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Впровадження STEM-підходів в освітній процес предметів інформатичної освітньої галузі

Впровадження STEM-підходів у навчання предметів інформатичної освітньої галузі. Методи інтеграції науки, технологій, інженерії та математики в освітній процес для формування практичних умінь, розвитку критичного мислення та креативності учнів. Проектно-дослідницька діяльність та використанню сучасних цифрових інструментів, що сприяють підвищенню мотивації та ефективності навчання.

Тема 2.2. Роль інформатики у формуванні цифрових компетентностей учнів та учениць

Роль інформатики у формуванні цифрових компетентностей учнів та учениць. Значення інформатичної освітньої галузі у розвитку навичок критичного мислення, медіаграмотності, безпечної та відповідальної поведінки в цифровому середовищі. Формування здатності ефективно використовувати сучасні цифрові технології для навчання, спілкування та саморозвитку.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 3 ПРЕДМЕТІВ/ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ ІНФОРМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Тема 3.1. Використання штучного інтелекту для генерації навчального відео на уроках інформатики

Використання штучного інтелекту для генерації навчального відео на уроках інформатики. Інноваційні можливості застосування технологій штучного інтелекту для створення динамічних і наочних навчальних матеріалів. Підвищення ефективності освітнього процесу шляхом автоматизації підготовки контенту, індивідуалізації навчання та активізації пізнавальної діяльності учнів і учениць.

Тема 3.2. Робота з цифровими інструментами для навчання. Хмарні сервіси для організації, інтерактивні платформи для навчання, сервіси для створення дидактичних матеріалів

Робота з цифровими інструментами для навчання. Хмарні сервіси для організації освітнього процесу, інтерактивні платформи для залучення учнів та учениць до активної роботи на уроці, сервіси для створення дидактичних матеріалів. Підвищення ефективності навчання за рахунок зручності доступу до ресурсів, можливості спільної роботи та використання інтерактивних методів подання інформації.

Тема 3.3. Lego – онлайн моделювання на сучасному уроці інформатики

Lego – онлайн моделювання на сучасному уроці інформатики. Використання цифрових платформ для створення інтерактивних моделей та віртуальних конструкцій. Розвиток просторового мислення, логіки та творчих здібностей учнів і учениць. Інтеграція елементів STEM-освіти в навчальний процес через ігрове та практико-орієнтоване навчання.

Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів інформатичної освітньої галузі

Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів та інтегрованих курсів інформатичної освітньої галузі. Компетентнісний підхід до оцінювання, орієнтований на формування практичних навичок, критичного мислення та творчості. Використання формувального та підсумкового оцінювання, індивідуалізація освітнього процесу, підтримка навчальної мотивації та розвиток цифрових компетентностей.

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти природничої освітньої галузі (Довгань А.І., Сovenko В.В., Сотніченко І.І., Матущенко Т.А., Хоренко О.М.)

Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
	Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти				
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: природнича освітня галузь		2	
	Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти				
	3.	Тема 2.1. Компетентнісний та діяльнісний підходи у викладанні природничих предметів		2	
	4.	Тема 2.2. Інтеграція в природничій освіті базового		2	

	предметного циклу. STEM як освітня технологія			
5.	Тема 2.3. Цифрові технології на уроках предметів природничої освітньої галузі		2	2
Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі (фізика, хімія, біологія географія)				
6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів природничої освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з фізики, хімії, біології, географії	2		2
7.	Тема 3.2. Формування дослідницьких навичок учнів в освітньому процесі з природничих предметів. Алгоритм проведення дослідження: від гіпотези до висновків	2	2	2
8.	Тема 3.3. Упровадження проєктного навчання у викладанні природничих предметів		2	2
9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів природничої освітньої галузі		2	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин – самостійна робота)	6	14	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції НУШ у 7–8 класах: особливості предметного циклу навчання

Ключові засади Концепції НУШ у контексті другого циклу базової середньої освіти. Роль учителя-предметника в реалізації компетентнісного підходу, особливості педагогіки партнерства, дитиноцентризму, наскрізних умінь. Виклики предметного навчання та шляхи формування ключових компетентностей на основі інтеграції і наступності.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти

Структура, мета та зміст Державного стандарту. Освітня галузь: очікувані результати навчання, ціннісні орієнтири, компетентнісний потенціал предметів. Механізми досягнення цілей стандарту, особливості міжгалузевої інтеграції, забезпечення наступності між циклами освіти.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Компетентнісний та діяльнісний підходи у викладанні природничих предметів

Заняття присвячене розкриттю сутності компетентнісного та діяльнісного підходів у

викладанні природничих предметів. Розглядаються методи і форми роботи, що забезпечують формування ключових компетентностей, розвиток критичного мислення та здатності застосовувати знання на практиці.

Тема 2.2. Інтеграція в природничій освіті базового предметного циклу. STEM як освітня технологія

Учасники розглянуть шляхи інтеграції в природничій освітній галузі базового предметного циклу як засобу формування цілісного наукового світогляду учнів. Особлива увага приділяється STEM-освіті як сучасній освітній технології, що поєднує знання з природничих наук, технологій, інженерії та математики, сприяючи розвитку критичного мислення, творчості та практичних навичок учнів.

Тема 2.3. Цифрові технології на уроках предметів природничої освітньої галузі

Учасники заняття ознайомляться з можливостями використання цифрових технологій у викладанні предметів природничої освітньої галузі. Розглядаються сучасні цифрові інструменти, що підвищують ефективність навчання, сприяють розвитку дослідницьких умінь і формують цифрову компетентність учнів.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПРЕДМЕТІВ/ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ (ФІЗИКА, ХІМІЯ, БІОЛОГІЯ, ГЕОГРАФІЯ)

Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів природничої освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з фізики, хімії, біології, географії

Учасники заняття ознайомляться з модельними навчальними програмами предметів природничої освітньої галузі. Розглянуть їх структуру, змістові лінії, ключові компетентності та можливості використання в освітньому процесі для формування цілісного природничо-наукового світогляду учнів.

Заняття також спрямоване на розкриття особливостей моделювання освітнього процесу з фізики, хімії, біології та географії. Розглядаються підходи до створення ефективних моделей навчання, що забезпечують міжпредметну інтеграцію, розвиток пізнавальної активності та формування дослідницьких умінь учнів.

Тема 3.2. Формування дослідницьких навичок учнів в освітньому процесі з природничих предметів. Алгоритм проведення дослідження: від гіпотези до висновків

Розглядаються сучасні підходи та методи розвитку дослідницьких умінь учнів, формування критичного мислення, навичок аналізу, постановки запитань, висування гіпотез і проведення експериментів. Наведено приклади інтегрованих завдань, STEM-проектів і міні-досліджень, використання цифрових інструментів та міжпредметної співпраці. Матеріал сприяє підготовці педагогів до впровадження дослідницького підходу й формування ключових компетентностей учнів.

Тема 3.3. Упровадження проєктного навчання у викладанні природничих предметів

Заняття присвячене розгляду особливостей упровадження проєктного навчання у викладанні природничих предметів. Висвітлюються етапи організації проєктної діяльності, приклади інтегрованих проєктів та їх роль у розвитку критичного мислення, творчості й дослідницьких навичок учнів.

Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів природничої освітньої галузі

Заняття спрямоване на ознайомлення з сучасними підходами до оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з природничих предметів та інтегрованих курсів. Розглядаються критерії, інструменти та формувальне оцінювання як засіб підтримки індивідуального прогресу і розвитку ключових компетентностей учнів.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Інститут модернізації змісту освіти. Гейміфікація у навчанні: методичні рекомендації для педагогів URL: <https://imzo.gov.ua>

2. Крижанівський В.В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. Педагогічний вісник. 2022. № (3)109, С. 32-33.
3. Крижанівський В.В. СТЕМ-географія: навчально-методичний посібник. Частина 1. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2023. 24 с.
4. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2023/2024 навчальному році (Лист ІМЗО від 01.08.2023 № 21/08-1242).
5. Міністерство освіти і науки України. Використання гейміфікації та інтерактивних методів у навчальному процесі URL: <https://mon.gov.ua>
6. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4, С.36 – 42.
7. Освітній портал "Освіта.ua". Як створювати ефективні інтерактивні уроки для покоління Z URL: <https://osvita.ua>
8. Освітня платформа "На урок". Технології гейміфікації в освітньому процесі URL: <https://naurok.com.ua>
9. Платформа EdEra. Інтерактивні технології та Edutainment у сучасній освіті URL: <https://www.ed-era.com>
10. Пометун О.І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. Київ, 2020. 104 с.
11. Українська академія освіти. Використання цифрових технологій у процесі гейміфікації навчання URL: <http://eduacademy.org.ua>
12. Центр інноваційної освіти "Новий день". Вплив ігрових методик на навчальну мотивацію школярів URL: <https://www.noviyden.com.ua>
13. Оцінювання в Новій українській школі: ресурс для розвитку замість вироку. URL: <https://nus.org.ua/2018/05/02/otsinyuvannya-v-novij-ukrayinskij-shkoli-resurs-dlya-rozvytku-zamist-vyroku/>
14. Підприємництво і фінансова грамотність: цілі і завдання навчального предмета. URL: <https://youtu.be/o7ou69YZpBU>
15. Портал превентивної освіти. URL: <http://autta.org.ua/>
16. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
17. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentation-Roman-Stesichin.pdf>
18. «Освіта для життя» (освітня платформа) URL: https://educationforlife.mon.gov.ua/?fbclid=IwY2xjawNeqCNleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFZV0Q4QnRGSDbQMHhkUDVzAR5yztLpGXRGVMnALT8RIyPknxiombwHBhutvGqMuc5TYCkHa3Msdr8ld_rh9g_aem_MDdZrE3zC5M0kf4psadFmg
19. Як оцінювати в НУШ. Методичні посібники МОН України URL: https://drive.google.com/drive/folders/1FydL1_pHGN7ZMwPxt933CcWqBPJGuCaT?fbclid=IwY2xjawNeqRpleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFZV0Q4QnRGSDbQMHhkUDVzAR7vumsu_nXNVK4muot7ulaJw1LszhYS9mNY5Uv64bP8JhxLj5NK2-Gloy3q0A_aem_q2kmqbfMn4VxR6fWzdN-Pg

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти мистецької освітньої галузі (Чебан А.Д.)					
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
Модуль 1. Нормативно-правові та концептуальні засади адаптаційного циклу базової середньої освіти					
	1.1	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: особливості реалізації в 7-8 класах	2		2
	1.2	Тема 1.2. Типова освітня програма та типовий навчальний план. Освітня програма закладу освіти		2	2
Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (базове предметне навчання) у 7-8 класах					
	2.1	Тема 2.1. Сучасні підходи до навчання учнів 7-8 класів: діяльнісний, компетентнісний, інтегрований		4	4
	2.2	Тема 2.2. Цифрові технології в сучасній мистецькій освіті		4	4
Модуль 3. Організація освітнього процесу інтегрованого курсу «Мистецтво»					
	3.1	Тема 3.1. Особливості викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 7-8 класах		4	4
	3.2	Тема 3.2. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти мистецької освітньої галузі		4	4
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин – самостійна робота)		2	18	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ АДАПТАЦІЙНОГО ЦИКЛУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.

Тема 1.1. Державний стандарт базової середньої освіти: особливості реалізації в 7-8 класах

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Освітні галузі. Мета і компетентнісний потенціал освітніх галузей, що забезпечує формування всіх ключових компетентностей. Загальні результати навчання. Конкретні результати навчання. Орієнтири для оцінювання. Забезпечення наступності в базовій середній освіті. Інтеграція освітніх галузей.

Вивчення структури, змісту та очікуваних результатів навчання відповідно до вимог Стандарту. Визначення ролі освітніх галузей, взаємозв'язку між результатами та компетентностями. Реалізація принципів наступності між початковою та базовою школою.

Тема 1.2. Типова освітня програма та типовий навчальний план. Освітня програма

закладу освіти

Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти. Автономія закладів освіти в організації освітнього процесу. Роль міжособистісної взаємодії та роботи в команді для формування й реалізації спільної мети. Модельна навчальна програма, її зміст та структура. Розроблення навчальної програми. Планування освітньої діяльності ЗЗСО. Командна робота. Академічна свобода вчителя в реалізації змісту освіти. Знайомство з типовими освітніми програмами та навчальними планами для 7-8 класів. Формування навичок конструювання освітньої програми закладу на основі модельних програм. Урахування академічної свободи педагогів, міжпредметної інтеграції, командної взаємодії. Забезпечення гнучкості планування навчального процесу.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (БАЗОВЕ ПРЕДМЕТНЕ НАВЧАННЯ) У 7-8 КЛАСАХ

Тема 2.1. Сучасні підходи до навчання учнів 7-8 класів: діяльнісний, компетентнісний, інтегрований

Побудова навчального процесу на основі діяльності учнів. Упровадження компетентнісного та інтегрованого навчання. Використання методів проєктного, проблемного, кооперативного навчання. Розвиток критичного та креативного мислення в учнів. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок.

Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти. Проєктне навчання: сутність, переваги, планування навчального проєкту. Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, матриця оцінювання групової діяльності учнів; стратегії кооперації в класі.

Глибинне навчання. Розвиток критичного мислення й когнітивної гнучкості. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання. Структура та методичні орієнтири для конструювання компетентнісно орієнтованих завдань.

Практична зорієнтованість навчання. Включення учня в навчальну діяльність як активного суб'єкта. Рефлексивність навчання.

Тема 2.2. Цифрові технології в сучасній мистецькій освіті

Розвиток цифрових компетентностей педагогів. Використання онлайн-сервісів для навчання, оцінювання, комунікації та рефлексії. Дотримання принципів інформаційної безпеки та академічної доброчесності. Організація цифрового освітнього середовища в класі. Застосування електронних освітніх ресурсів, адаптованих до потреб учнів 7-8 класів.

Поняття електронного (цифрового) освітнього середовища. Можливості, переваги та виклики створення цифрового освітнього середовища.

Відповідальна і безпечна поведінка в цифровому просторі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних та електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист від небажаного контенту.

Огляд національних і регіональних освітніх ресурсів. Добір і модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети, умов навчання, віку та потреб здобувачів освіти. Оцінювання ефективності обраних електронних (цифрових) ресурсів для досягнення навчальних цілей.

Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти. Використання даних, згенерованих цифровими сервісами, для прийняття рішень щодо освітнього процесу.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»

Тема 3.1. Особливості викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 7-8 класах

Структура навчально-методичного забезпечення: навчальні підручники та посібники, методичні рекомендації, електронні ресурси. Роль навчально-методичного забезпечення у формуванні компетентностей учнів. Аналіз сучасних методичних матеріалів. Електронні

платформи й інструменти. Роль учителя у створенні та реалізації навчально-методичного забезпечення. Співпраця з іншими вчителями для створення методичних матеріалів. Формування освітнього середовища: мотивація, інтерактивність, різноманіття завдань. Упровадження інтегративного, діяльнісного та компетентнісного підходів у навчанні. Організація змістової лінії уроку з урахуванням вікових особливостей учнів. Використання проєктної, дослідницької, інтерактивної діяльності. Побудова уроків на основі міжпредметних зв'язків.

Тема 3.2. Оцінювання результатів навчання здобувачів мистецької освітньої галузі

Оцінювання та оцінка. Принципи оцінювання. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення. Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності, наскрізні вміння, результати навчання.

Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Критерії та шкали (підходи) оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Свідчення досягнень. Практика й інструменти оцінювання. Поточне і підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання. Сутність формувального оцінювання. Навчальні цілі й критерії успіху. Зворотний зв'язок, методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу. Самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів. Педагогічні техніки, методи і прийоми формувального оцінювання, інструменти (паперові, цифрові тощо) реалізації. Оцінювання результату й процесу групової форми діяльності (парна, командна тощо).

Розроблення й аналіз завдань для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Міжнародний досвід з проблеми оцінювання (PIZA, TIMSS тощо).

Організаційно-педагогічні умови оцінювання в закладі освіти. Система оцінювання результатів навчання учнів у школі: відкритість і прозорість системи оцінювання; правила і процедури; особистісна відповідальність учнів за результати навчання. Автономія закладу освіти у розробленні власної системи, планів оцінювання. Оцінювання ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Удосконалення навичок учителів, учнів і батьків/осіб, які їх замінюють, з оцінювання.

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Gastrophysics: The New Science of Eating. Ч. Спенс. 2017. URL: <https://www.amazon.com/Gastrophysics-Science-Eating-Charles-Spence/dp/0735223467> https://www.researchgate.net/publication/271313271_The_Perfect_Meal_The_Multisensory_Science_of_Food_and_Dining <https://www.youtube.com/watch?v=wHkoM9qYr30>
2. Андрющенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2016. Вип. 51 (104), С. 67-73.
3. Бех І.Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. № 8-9. С. 11-14.
4. Бех І.Д. Цінності як ядро особистості. Цінності освіти і виховання : науково-методичний збірник. 1997. С. 8–11.
5. Бондаренко Н. Модерна українська ідентичність як основа формування європейськості майбутньої еліти. Обдаровані діти – скарб нації! : матер. III Міжнародної наук.-практ. онлайн-конференції (м. Київ, 18-23 серп. 2022 р.). 2022. С. 139–149. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731816>
6. Взаємодія у школі: 6 прикладів змін через партнерство. Посібник МОН України URL: https://38d34c07-6455-4caa-9ab7-7d37e22181e3.filesusr.com/ugd/417f51_002e0e562bd04458b040e24238550cd8.pdf
7. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3Vmanig>

8. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
9. Волошенюк О.В., Чорний О.В. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ : навчально-методичний посібник. Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54. с.
10. Вороніна Г.Л. Трикутник партнерства: педагоги – батьки – діти. Харків : Основа, 2007. 302с.
11. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посібник / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2007. 190 с.
12. Галузяк В.М. Рефлексія у структурі особистісно-професійної зрілості вчителя. Теорія і практика управління соціальними системами. 2008. №4, С. 17-25.
13. Глузман О.В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості. Педагогіка і психологія : Вісник НАПН України. 2009. № 2 (63), С. 51-60.
14. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
15. Джемми А. Калверт, Чарльз Спенс, Баррі Е. Стайн. Довідник із мультисенсорних процесів. The Handbook of Multisensory Processes. 2004. URL: <https://mitpress.mit.edu/9780262033213/the-handbook-of-multisensory-processes/>
16. Дзинглюк О.С., Гречиха В.А. Патріотична пісня як невід’ємний елемент національної свідомості українців. Закарпатські філологічні студії. 2019. Т. 2. Вип. 9, С. 118–123. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33176>.
17. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
18. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П. Наволокова. Харків : ВГ «Основа», 2009. 176 с.
19. Євтух М.Б., Пінковська Е.А., Черкашина Т.В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб’єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посібник для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2015. 400 с.
20. Коберник О.М. Проективна педагогіка і національна школа. Шлях освіти. 2006. № 7, С. 7-9.
21. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. (дата звернення: 30.11.2022).
22. Ковальова С. Комплекс та особливості інтонацій мистецтв. ІНФОРМАЦІЙНО–МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК. 2020. № 12 / (235), С. 68-79.
23. Ковальова С.В. Концептуальні основи інтеграції мистецької освіти. Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2012. Вип. 5. Ч. 2, С. 47-56.
24. Ковальова С.В. Психолого-педагогічні умови розвитку музичного сприймання учнів як складової змістової лінії “Сприймання та інтерпретація мистецтва” на уроках мистецтва . Інформаційно-методичний збірник : спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального навчального закла Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2022. № 3 (257), С. 4-19.
25. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
26. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді : додаток до Наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2015. № 8, С. 87–95.
27. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
28. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258

29. Коротун О. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. Інформаційні технології в освіті. 2016. № 3 (28), С. 117-129.
30. Коханова О. Психологія партнерської взаємодії в освіті : навч.-метод. посібник. Київ : Вид-во ПП Щербатих О.В., 2011. 104 с.
31. Кремень В.Г. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (До 30 річчя незалежності України) : монографія. Київ: КОНВІ ПРИНТ, 2021. 148 с.
32. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
33. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика. 2010. № (6)97, С. 2-15.
34. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H.M. Bibik. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
35. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
36. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.
37. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
38. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://sqr.gov.ua/law/zakon-ukraini-N-463-ix-pro-povnu-zagalnu/>
39. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
40. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
41. Про професійну освіту : Закон України від 10.02.1998 № 103/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
42. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
43. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
44. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад.: Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В. Київ, 2018. 6 с.
45. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
46. Удовичка Т.А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. 2013. Вип. 31. Т. VIII (50), С. 407-416.

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти математичної освітньої галузі (Майборода З.Я)

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>пр ак т.</i>	<i>сам.</i>
	Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти				
	1.	Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті			2
	2.	Державний стандарт базової середньої освіти: математична освітня галузь		2	
	Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти				

	3.	Компетентнісний підхід у викладанні шкільних предметів			2
	4.	Інтеграція математики з іншими предметами та STEM-освіта		2	
	5.	Цифрові технології та штучний інтелект на уроках математики		2	2
	Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів математичної освітньої галузі				
	6.	Модельні навчальні програми предметів математичної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу	2		2
	7.	Розвиток критичного мислення здобувачів освіти в освітньому процесі з математики	2	2	
	8.	Формування математичних компетентностей: розвиток логічного мислення та математичної грамотності учнів 7–8 класів		4	
	9.	Оцінювання навчальних досягнень учнів у НУШ з навчальних предметів/інтегрованих курсів математичної освітньої галузі		4	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин – самостійна робота)		4	16	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Анотація: У цій темі слухачі ознайомляться з основними принципами Концепції НУШ, зокрема компетентнісним підходом та розвитком ключових навичок учнів 7–8 класів. Розглядаються практичні методи застосування концепції на уроках математики, організація діяльності, яка сприяє формуванню логічного та критичного мислення, умінь застосовувати знання в повсякденних ситуаціях. Особлива увага приділяється адаптації навчального процесу до потреб різних категорій учнів та забезпеченню інтеграції між предметами.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: математична освітня галузь

Анотація: Тема присвячена детальному аналізу Державного стандарту базової середньої освіти щодо математичної освітньої галузі. Слухачі вивчають ключові компетентності та очікувані результати навчання, орієнтовані на практичне застосування знань. Розглядаються принципи побудови освітніх програм та навчальних планів, а також методи підготовки завдань, що стимулюють логічне мислення та розвиток математичної грамотності.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні шкільних предметів

Анотація: У темі висвітлюються сучасні методи впровадження компетентнісного підходу на уроках математики та суміжних предметів. Слухачі навчаються планувати уроки з урахуванням розвитку критичного та логічного мислення, уміння працювати з інформацією, ставити завдання для аналізу та синтезу даних. Розглядаються приклади інтерактивних методів, групових і проектних завдань, що стимулюють активну участь учнів у навчальному процесі.

Тема 2.2. Інтеграція математики з іншими предметами та STEM-освіта

Анотація: Тема присвячена інтеграції математики з природничими, технічними, суспільними та мистецькими предметами. Слухачі ознайомляться з методикою створення міжпредметних проєктів, STEM-проєктів та практичних дослідів, що дозволяють учням застосовувати математичні знання у реальному житті. Навчання спрямоване на формування навичок міждисциплінарного мислення, командної роботи та креативного підходу до розв'язання задач.

Тема 2.3. Цифрові технології та штучний інтелект на уроках математики

Анотація: Тема охоплює використання сучасних цифрових інструментів та технологій штучного інтелекту для персоналізації навчання та диференціації завдань. Слухачі навчатимуться застосовувати онлайн-платформи, математичні симуляції, інструменти для формувального оцінювання, створювати інтерактивні завдання та вправи, що підвищують мотивацію та ефективність навчання.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПРЕДМЕТІВ/ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів математичної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу

Анотація: Тема присвячена ознайомленню з модельними навчальними програмами, методами їх адаптації до специфіки класів 7–8 рівня. Слухачі опанують навички планування практичних і проєктних завдань, організації інтерактивного навчання, поєднання традиційних та сучасних методик.

Тема 3.2. Розвиток критичного мислення здобувачів освіти в освітньому процесі з математики

Анотація: У темі розглядаються техніки стимулювання критичного мислення через математичні завдання, проблемні ситуації, кейс-методи та логічні ігри. Навчання спрямоване на розвиток умінь аналізувати інформацію, робити висновки та обґрунтовувати рішення.

Тема 3.3. Формування математичних компетентностей учнів 7–8 класів через практичні, інтегровані та проєктні завдання

Анотація: Слухачі отримають методики формування математичних компетентностей, логічного мислення та математичної грамотності через інтегровані та проєктні завдання, реальні життєві ситуації, STEM-діяльність. Особлива увага приділяється створенню завдань, що розвивають критичне мислення, креативність та самостійність учнів.

Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів математичної освітньої галузі

Анотація: Тема присвячена сучасним методам формувального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень. Розглядаються цифрові інструменти для контролю прогресу учнів, методи самооцінки, взаємооцінки, створення портфоліо та інтерактивних тестів для моніторингу розвитку компетентностей.

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Бевз О. В., Бевз Н. Г. Математика. 7 клас : підручник. Київ : Генеза, 2024. 240 с.
2. Бевз О. В., Бевз Н. Г. Математика. 8 клас : підручник. Київ : Генеза, 2024. 256 с.
3. Бевз О. В., Бевз Н. Г. Математика. 7 клас. Зошит для контролю навчальних досягнень. Київ : Генеза, 2024. 64 с.
4. Бевз О. В., Бевз Н. Г. Математика. 8 клас. Зошит для контролю навчальних досягнень. Київ : Генеза, 2024. 64 с.
5. Виговська Л. М., Шиян Р. Б. STEM-освіта та інтегровані курси математики : навчально-методичний посібник. Київ : Освіта, 2023. 56 с.
6. Кузьменко О. М., Мельник І. В. Цифрові технології та штучний інтелект у навчанні математики : навч.-метод. посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2023. 48 с.
7. Бевз О. В., Бевз Н. Г. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів з

математики. Київ : Генеза, 2024. 64 с.

8. Виговська Л. М., Шиян Р. Б. Методика викладання математики в умовах НУШ : навчально-методичний посібник. Київ : Освіта, 2023. 72 с.

9. Мельник І. В., Кузьменко О. М. Розвиток критичного мислення учнів через математику : навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2023. 48 с.

10. Міністерство освіти і науки України. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2024/2025 навчальному році. Київ, 2023. URL: <https://bit.ly/3VV1O0D>

11. Міністерство освіти і науки України. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти та впровадження ІІІ в закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році (Лист ІМЗО від 01.08.2023 № 21/08-1242).

12. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової та базової школи : навч.-метод. посібник. Київ : Освіта, 2020. 192 с.

13. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>

14. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти <i>галузь «Фізична культура» (Качуровський В.С., Лакіза О.М.)</i>					
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
	Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти				
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: галузь «Фізична культура»		2	
	Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти на базовому циклі навчання				
	3.	Тема 2.1. Варіативні модулі модельної навчальної програми та їх упровадження в освітній процес із фізичної культури		2	
	4.	Тема 2.3. Особливості планування освітнього процесу із фізичної культури за модельними програмами		2	2
	Модуль 3. Організація освітнього процесу предмета «Фізична культура»				
	5.	Тема 3.1. Варіативні модулі модельної навчальної програми та їх упровадження в освітній процес із фізичної культури	2		2
	6.	Тема 3.2. Особливості проведення уроків фізичної культури за модельною навчальною програмою	2	2	

	7. Тема 3.3. Формувальне оцінювання в системі оцінювальної діяльності вчителя фізичної культури		2	2
	8. Тема 3.4. Реалізації особистісного потенціалу учня/учениці шляхом формування в них умінь та навичок самостійно займатися фізичними вправами		2	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (20 години – аудиторні, 10 годин – самостійна робота)	6	14	10
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті
Ключові положення Концепції Нової української школи щодо базової середньої освіти. Педагогіка партнерства та дитиноцентризм як основа сучасного освітнього процесу. Формування ключових і наскрізних компетентностей учнів у контексті громадянської та історичної освіти. Нові підходи до змісту освіти, методів навчання, оцінювання та ролі вчителя. Забезпечення розвитку учнів як активних громадян демократичного суспільства.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: громадянська та історична освітня галузь

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири й компетентнісний потенціал громадянської та історичної освітньої галузі. Мета, результати навчання, орієнтири для оцінювання. Наступність між освітніми рівнями. Зв'язок між результатами навчання, ключовими компетентностями та наскрізними вміннями. Реалізація змістових ліній і компетентностей.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА БАЗОВОМУ ЦИКЛІ НАВЧАННЯ

Тема 2.1. Варіативні модулі модельної навчальної програми та їх упровадження в освітній процес із фізичної культури

Зміст варіативних модулів модельної навчальної програми з фізичної культури та особливості їх добору відповідно до потреб учнів і матеріально-технічних умов закладу освіти. Поєднання обов'язкових і вибіркових модулів з метою забезпечення різнобічного фізичного розвитку школярів. Роль учителя у впровадженні інноваційних форм занять і створенні мотиваційного середовища. Варіативність як чинник підвищення зацікавленості учнів у систематичних заняттях фізичною культурою.

Тема 2.2. Урахування вікових особливостей учнів 7-8 класів під час організації освітнього процесу із фізичної культури

Фізіологічні, психологічні та соціальні особливості розвитку учнів середнього шкільного віку. Добір фізичних вправ і навантажень з урахуванням рівня підготовленості, статі та індивідуальних можливостей дітей. Формування навичок самоконтролю та безпечної поведінки під час занять. Педагогічна підтримка як важливий чинник формування позитивного ставлення до рухової активності.

Тема 2.3. Особливості планування освітнього процесу із фізичної культури за модельними програмами

Принципи та структура планування освітнього процесу відповідно до вимог модельних

навчальних програм. Етапи розроблення календарно-тематичного та поурочного планування з урахуванням варіативних модулів і сезонності занять. Системність, послідовність і наступність у формуванні рухових умінь і навичок учнів. Удосконалення планування за допомогою сучасних цифрових і аналітичних інструментів.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРЕДМЕТА «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА»

Тема 3.1. Варіативні модулі модельної навчальної програми та їх упровадження в освітній процес із фізичної культури

Зміст варіативних модулів модельної навчальної програми з фізичної культури та їх практичне застосування в освітньому процесі. Добір модулів відповідно до інтересів учнів, рівня їхньої підготовленості та можливостей закладу освіти. Використання інноваційних форм занять для підвищення мотивації до рухової активності. Варіативність як засіб забезпечення індивідуалізації навчання та розвитку фізичних якостей школярів.

Тема 3.2. Особливості проведення уроків фізичної культури за модельною навчальною програмою

Організація та структура уроку фізичної культури відповідно до вимог модельної навчальної програми. Використання сучасних методичних підходів до розвитку рухових умінь і навичок учнів. Поєднання різних форм діяльності для підвищення ефективності навчання та зацікавленості школярів. Забезпечення безпечних умов проведення занять і створення позитивного емоційного клімату на уроці.

Тема 3.3. Формувальне оцінювання в системі оцінювальної діяльності вчителя фізичної культури

Сутність формувального оцінювання та його роль у підвищенні якості освітнього процесу з фізичної культури. Методи та інструменти моніторингу індивідуального прогресу учнів. Використання оцінювання для мотивації, зворотного зв'язку та корекції навчальної діяльності. Взаємооцінювання і самооцінювання як важливі елементи формувального підходу.

Тема 3.4. Реалізація особистісного потенціалу учня/учениці шляхом формування в них умінь та навичок самостійно займатися фізичними вправами

Формування в учнів потреби в регулярній руховій активності як складової здорового способу життя. Розвиток умінь планувати, виконувати та контролювати власну фізичну діяльність. Стимулювання самостійності, відповідальності та самодисципліни у ставленні до занять фізичними вправами. Реалізація особистісного потенціалу через розвиток мотивації до самовдосконалення та фізичного самовиховання.

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
2. Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Професійний стандарт за професіями «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : Наказ Мінекономіки від 23.12.2020 № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
6. Бондаренко О. Г. Розвиток самостійності учнів у процесі занять фізичною культурою. // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2021. – № 10. – С. 60–64.
7. Васильєва Н. О. Використання цифрових технологій у плануванні та оцінюванні освітнього процесу з фізичної культури. // Інформаційні технології в освіті. – 2023. – № 2. – С.

33–38.

8. Глухова В. В. Особистісно орієнтований підхід у фізичному вихованні школярів. – Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. – 110 с.
9. Гусак В. М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
10. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. – Київ: Кабінет Міністрів України, 2020.
11. Єрмолова В. М. Вікові особливості розвитку дітей середнього шкільного віку у процесі фізичного виховання. // Педагогіка і психологія спорту. – 2021. – № 2. – С. 45–51.
12. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
13. Козак Л. О. Планування освітнього процесу з фізичної культури: сучасні підходи та технології. // Фізична культура, спорт і здоров'я нації. – 2023. – № 18. – С. 23–28.
14. Макаренко В. М., Туманцова О. О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : Основа, 2008. 320 с.
15. Концепція “Нова українська школа”: Міністерство освіти і науки України. – Київ: МОН, 2016. – 34 с.
16. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ : Грамота, 2007. 576 с.
17. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Теорія і методика фізичного виховання. – Київ: Олімпійська література, 2020. – 392 с.
18. Лях В. І., Сичова Т. М. Фізична культура в новій українській школі: методичні рекомендації для вчителів. – Харків: Основа, 2021. – 96 с.
19. Малицький І. І. Методика проведення уроків фізичної культури у 5–6 класах. – Львів: Світ, 2020. – 128 с.
20. Методичні рекомендації щодо реалізації модельних навчальних програм у 5–6 класах закладів загальної середньої освіти. – Київ: МОН України, 2022. – 56 с.
21. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
22. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С. 36–42.
23. Романчук С. В. Формувальне оцінювання у фізичній культурі: методичні підходи та практичні рішення. // Фізичне виховання в школі. – 2022. – № 3. – С. 12–17.
24. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
25. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
26. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
27. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. – 312 с.

Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-8 класів закладів загальної середньої освіти <i>технологічної освітньої галузі (Сацюк О.І, Сушко С.О.)</i>					
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти					
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої		2	

	освіти: технологічна освітня галузь			
Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти				
3.	Тема 2.1. Організація освітнього процесу з технологій. Сучасні підходи до навчання учнів 7-8 класів		2	
4.	Тема 2.2. Особливості організації освітнього процесу міжгалузевого курсу STEM		2	
5.	Тема 2.3. Використання універсального дизайну для навчання в ТEO		2	2
Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів / інтегрованих курсів технологічної освітньої галузі				
6.	Тема 3.1. Особливості викладання навчальних предметів та інтегрованих курсів ТEO у 7–8 класах		2	2
7.	Тема 3.2. Модельні програми 7-9 класів НУШ для ТEO. Конструювання навчальних програм та календарно-тематичного планування		2	2
8.	Тема 3.3. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з навчальних предметів / інтегрованих курсів ТEO		2	2
9.	Тема 3.4. Розвиток технологічних і цифрових компетентностей учнівства засобами 3D-друку		2	
10.	Тема 3.5. Формування інженерного мислення засобами сучасних технологій обробки матеріалів		2	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	2	18	10
Форма підвищення кваліфікації	ститутційна (денна)			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Ознайомлення з ключовими ідеями Концепції НУШ у контексті 7–8 класів. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм. Сутнісні ознаки компетентностей. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізнi вміння як основа для формування компетентностей. Формування педагогічного розуміння принципів дитиноцентризму, педагогіки партнерства, розвитку ключових компетентностей. Розкриття змісту ролі вчителя й учня у сучасному освітньому процесі. Акцент на наскрізних умінь та змінах у структурі базової освіти.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: технологічна освітня галузь

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Технологічна освітня галузь. Мета і компетентнісний потенціал освітньої галузі. Загальні результати навчання. Конкретні результати навчання. Орієнтири для

оцінювання. Забезпечення наступності в базовій середній освіті. Інтеграція освітніх галузей. Вивчення структури, змісту та очікуваних результатів навчання відповідно до вимог Стандарту. Визначення ролі ТЕО, взаємозв'язку між результатами та компетентностями. Реалізація принципів наступності між початковою та базовою школою.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА АДАПТАЦІЙНОМУ ЦИКЛІ

Тема 2.1. Організація освітнього процесу з технологій. Сучасні підходи до навчання учнів 7-8 класів.

Реформа освіти та модернізація технологічної освітньої галузі. Сучасні вимоги Нової української школи до викладання технологічної освітньої галузі.

Побудова навчального процесу на основі діяльності учнів. Упровадження компетентнісного та інтегрованого навчання. Використання методів проєктного, проблемного, кооперативного навчання. Розвиток критичного та креативного мислення в учнів. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок.

Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти. Проєктне навчання: сутність, переваги, планування навчального проєкту. Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, матриця оцінювання групової діяльності учнів; стратегії кооперації в класі.

Практична зорієнтованість навчання. Включення учня в навчальну діяльність як активного суб'єкта. Рефлексивність навчання.

Тема 2.2. Особливості організації освітнього процесу міжгалузевого курсу STEM

Значення STEM-освіти в умовах Нової української школи. Сучасні виклики освіти: цифровізація, компетентнісний підхід, інноваційні технології. Концепція STEM-освіти: сутність, цілі, складові (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Роль технологічної галузі у формуванні STEM-компетентностей. Міжгалузевий курс STEM як простір інтеграції знань, навичок і творчості.

Нормативно-методичні засади впровадження STEM у технологічній галузі. Місце STEM-курсу в типовому навчальному плані. Вимоги Державного стандарту базової середньої освіти (освітня галузь «Технології»). Орієнтири на освітні результати: ключові та предметні компетентності. Приклади програм і курсів (зокрема «STEM-проєктування», «Технології і дизайн» тощо).

Принципи організації міжгалузевого STEM-курсу. Інтеграція змісту різних галузей: природничої, математичної, технологічної, інформатичної. Проблемно-проєктний підхід як основа організації навчання. Орієнтація на реальні життєві завдання (life-based learning). Співпраця вчителів різних предметів – командне проєктування освітнього процесу.

Організація освітнього процесу. Моделі реалізації STEM-курсу: окремий інтегрований курс; модуль у межах предмету «Технології»; позаурочна діяльність (STEM-лабораторії, клуби, хакатони). Етапи організації STEM-занять: Постановка проблеми. Дослідження (збір даних, аналіз). Проєктування та створення продукту. Презентація і рефлексія. Особливості планування: міждисциплінарні зв'язки, оцінювання результатів, інтегровані форми контролю.

Роль педагога у STEM-освіті.

Оцінювання результатів STEM-навчання. Компетентнісний підхід до оцінювання: процес, продукт, рефлексія. Інструменти оцінювання: чек-листи, рубрики, самооцінка, портфоліо. Підсумкова презентація як форма демонстрації досягнень учнів.

Перспективи розвитку STEM-освіти в технологічній галузі. STEM як шлях до формування інженерного мислення, підприємливості та екологічної свідомості. Вектори розвитку: 3D-друк, робототехніка, зелена інженерія, дизайн-мислення. Міжгалузевий курс STEM – платформа для професійного зростання і співтворчості педагогів.

Тема 2.3. Використання принципів універсального дизайну (UDL) для навчання в технологічній освітній галузі

Вступ. Актуальність теми в контексті Нової української школи. Розуміння освітнього

середовища, доступного для всіх учнів. Основна ідея UDL: створення умов, за яких кожен учень може успішно навчатися, незалежно від індивідуальних особливостей, здібностей чи потреб. Зв'язок універсального дизайну з принципами інклюзивної, компетентісно орієнтованої та STEM-освіти.

Концептуальні засади універсального дизайну для навчання. Множинність способів подання інформації – різні формати: текст, відео, графіка, демонстрації. Множинність способів вираження результатів навчання – учні можуть демонструвати засвоєння знань через виріб, модель, презентацію, відео тощо. Множинність способів залучення – мотиваційні стратегії, вибір завдань, персоналізація навчання. Відмінність між «адаптацією» та «універсальним дизайном».

Універсальний дизайн у контексті технологічної освітньої галузі. Особливості технологічної освіти: практична діяльність, креативність, проектно-орієнтоване навчання. Потенціал UDL у забезпеченні доступності практичних робіт, інструкцій, матеріалів. Приклади впровадження: використання візуальних і покрокових інструкцій; підготовка цифрових моделей і 3D-візуалізацій для учнів з різними стилями сприйняття; можливість вибору матеріалів чи технік (наприклад, ручне шиття або машинне); організація роботи в малих групах із різним розподілом ролей.

Інструменти та методи реалізації UDL у ТЕО. Цифрові інструменти: інтерактивні плакати (Canva, Genially); 3D-моделювання (Tinkercad, Fusion 360); відеоінструкції з субтитрами. Методичні прийоми: диференційоване оцінювання (рубрик під різні рівні); використання чек-листів та органайзерів; створення «доступного робочого простору» (ергономіка, безпечність, підбір інструментів). Приклади адаптованих завдань: проєкт виготовлення предмета побуту з різних матеріалів, з урахуванням індивідуальних можливостей учня; моделювання або креслення з використанням цифрових програм замість ручної роботи (для учнів з порушеннями моторики).

Взаємозв'язок UDL із формуванням ключових компетентностей.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПРЕДМЕТІВ / ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Тема 3.1. Особливості викладання навчальних предметів та інтегрованих курсів ТЕО у 7–8 класах

Структура навчально-методичного забезпечення: навчальні підручники та посібники, методичні рекомендації, електронні ресурси. Роль навчально-методичного забезпечення у формуванні компетентностей учнів. Аналіз сучасних методичних матеріалів. Електронні платформи й інструменти. Роль учителя у створенні та реалізації навчально-методичного забезпечення. Співпраця з іншими вчителями для створення методичних матеріалів. Формування освітнього середовища: мотивація, інтерактивність, різноманіття завдань. Упровадження інтегративного, діяльнісного та компетентісного підходів у навчанні. Організація змістової лінії уроку з урахуванням вікових особливостей учнів. Використання проєктної, дослідницької, інтерактивної діяльності. Побудова уроків на основі міжпредметних зв'язків.

Тема 3.2. Модельні програми 7-9 класів НУШ для ТЕО. Конструювання навчальних програм та календарно-тематичного планування

Сучасні вимоги Нової української школи до викладання технологічної освітньої галузі. Особливості викладання навчального предмета «Технології». Особливості реалізації модельних навчальних програм з технологій. Сучасні методики викладання на уроках трудового навчання, технологій. Принципи, функції та форми оцінювання. Реформа освіти та модернізація технологічної освітньої галузі.

Тема 3.3. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з навчальних предметів / інтегрованих курсів ТЕО

Оцінювання та оцінка. Принципи оцінювання. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення.

Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності, наскрізні вміння, результати навчання.

Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Критерії та шкали (підходи) оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Свідчення досягнень.

Практика й інструменти оцінювання. Поточне і підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання. Сутність формувального оцінювання. Навчальні цілі й критерії успіху. Зворотний зв'язок, методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу. Самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів. Педагогічні техніки, методи і прийоми формувального оцінювання, інструменти (паперові, цифрові тощо) реалізації. Оцінювання результату й процесу групової форми діяльності (парна, командна тощо).

Розроблення й аналіз завдань для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Міжнародний досвід з проблеми оцінювання (PIZA, TIMSS тощо).

Організаційно-педагогічні умови оцінювання в закладі освіти. Система оцінювання результатів навчання учнів у школі: відкритість і прозорість системи оцінювання; правила і процедури; особистісна відповідальність учнів за результати навчання. Автономія закладу освіти у розробленні власної системи, планів оцінювання. Оцінювання ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Удосконалення навичок учителів, учнів і батьків/осіб, які їх замінюють, з оцінювання.

Тема 3.4. Розвиток технологічних і цифрових компетентностей учнівства засобами 3D-друку

Вступ. Актуальність теми. 3D-друк як один із провідних напрямів цифрового виробництва та сучасної технологічної освіти. Значення технологічної та цифрової компетентностей у структурі ключових компетентностей НУШ. 3D-друк – інструмент навчання через створення, що формує практичні, креативні та аналітичні вміння. Місце 3D-друку в реалізації STEAM-підходу (на перетині технологій, інженерії, мистецтва і математики).

Технологічна і цифрова компетентності учнів. Спільні вектори розвитку (аналітичне мислення; дизайн-мислення; цифрова грамотність; проєктна діяльність; креативності і підприємливість).

3D-друк як освітня технологія. Етапи розвитку 3D-друку: від промислових рішень до шкільного використання. Типи технологій 3D-друку: FDM, SLA, SLS (оглядова частина). Компоненти шкільної лабораторії 3D-друку (принтер, філаменти, програмне забезпечення; інструменти для обробки моделей; безпечне робоче середовище). 3D-друк як засіб візуалізації складних понять, матеріалізації ідей та індивідуалізації навчання.

Етапи навчання учнів технології 3D-друку (ознайомчий етап; етап 3D-моделювання; етап підготовки до друку; етап виготовлення виробу; етап рефлексії та оцінювання).

Розвиток компетентностей засобами 3D-друку. Методичні підходи до використання 3D-друку (Проектна технологія: від ідеї – до готового виробу. Проблемно-орієнтоване навчання: створення об'єктів для вирішення реальної проблеми. STEAM-інтеграція: 3D-друк як об'єднання науки, мистецтва та технологій. Інклюзивний підхід: можливість роботи учнів з різними освітніми потребами (завдяки цифровим інструментам).

Перспективи впровадження 3D-друку в освіті.

Тема 3.5. Формування інженерного мислення учнів засобами сучасних технологій обробки матеріалів

Вступ. Роль інженерного мислення у розвитку технологічної та наукової грамотності молоді. Виклики сучасного світу: автоматизація, роботизація, 3D-виробництво — вимагають нового типу мислення: логічного, конструктивного, налітичного. Завдання ТЕО — не лише навчити працювати з матеріалами, а й навчити мислити як інженер. Зв'язок теми з концепцією STEM / STEAM-освіти та компетентнісним підходом НУШ.

Поняття «інженерне мислення».

Умови формування інженерного мислення на уроках технологій. Освітнє середовище, яке стимулює дослідження, експериментування, самостійний вибір рішень. Проєктно-дослідницький підхід у навчанні. Використання цифрових технологій, моделювання, технічних експериментів. Інтеграція знань із математики, фізики, інформатики, екології, мистецтва.

Сучасні технології обробки матеріалів як засіб розвитку інженерного мислення. Традиційні технології у сучасному контексті. Обробка деревини, металу, текстильних матеріалів із використанням оновленого інструментарію (лазерні різці, електроінструменти, швейні машини нового покоління). Розвиток технічної культури, розуміння властивостей матеріалів.

Інноваційні технології. 3D-друк та 3D-моделювання – від ідеї до готового виробу; створення прототипів. Лазерне гравіювання та різання – точність, планування, оптимізація. CNC-технології (числове програмне керування) – приклад інженерного алгоритмізованого мислення. Цифрове проєктування у *Fusion 360*, *SketchUp*, *AutoCAD*. AR / VR-технології – візуалізація конструкцій і процесів.

Етапи формування інженерного мислення учнів.

Методи і форми роботи. Проєктно-технологічна діяльність: створення реального об'єкта, що вирішує практичну задачу. Інженерні задачі. STEM / STEAM-підходи – інтегровані міні-проєкти. Тренажери та цифрові симулятори: віртуальні лабораторії, 3D-конструктори. Колективна та дослідницька діяльність – обговорення рішень, спільне вдосконалення.

Інструменти розвитку інженерного мислення. Tinkercad, SketchUp, Fusion 360 – для цифрового моделювання. PhET, Gizmos, CoSpaces – для симуляцій і віртуальних експериментів. Canva, Genially – для створення технічних паспортів виробів, схем, інструкцій. Miro, Padlet, Notion – для командного планування.

Оцінювання інженерного мислення. Використання критеріїв оцінювання проєктної діяльності:

Висновки. Формування інженерного мислення – стратегічна мета технологічної освіти. Сучасні технології обробки матеріалів – інструмент не лише виробництва, а розвитку особистості. Учитель ТЕО – це наставник, який веде учнів від ідеї до реалізації, формуючи вміння мислити, творити і вдосконалювати.

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Адитивні технології виробництва (3D-друк) URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/158653/mod_resource/content/0/add_tech lec1.pdf (дата звернення: 18.03.2024).
2. Андрощук Г.О. Адитивні технології: перспективи і проблеми 3D-друку (II частина) URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/150726> (дата звернення: 20.03.2024).
3. Барна М.В. Іміджологія: навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2018. 217 с.
4. Бахтіна Г. П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>
5. Бичко Г., Терещенко В. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf
6. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. *Зарубіжна література в школах України*. 2020. № 4. С.12–17.
7. Бондаренко Н. Модерна українська ідентичність як основа формування європейськості майбутньої еліти. Обдаровані діти – скарб нації! : матеріали III Міжнародної наук.-практ. онлайн-конференції (м. Київ, 18-23 серп. 2022 р.). 2022. С. 139–149. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731816>
8. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3Vmanig>.

9. Вознесенська О., Сидоркіна М. Арт-терапія у подоланні психічної травми. Київ: Золоті ворота, 2015. 148 с.
10. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2017. 190 с.
11. Горбовий А., Халецька А. Тайм-менеджмент 55+: навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку». Київ, 2017. 57 с.
12. Гусак В. М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ*: матеріали наук.-практ. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
13. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
15. Ділова активність. Методичний посібник з дидактичним наповненням для вчителів, вихователів, класних керівників (загальний ресурс) / за заг. ред. П. Гнуса. Львів, 2001. 192 с.
16. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
17. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
18. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>.
19. Книш І. В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. *Нові виміри духовності на початку XXI століття* : матеріали VI Міжнародної online конференції (24–25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І. П. Мозгового. 2018. С. 48–49.
20. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>.
21. Козира В. М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль : ТОКІППО, 2017. 60 с.
22. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
23. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
24. Кириленко С. Поліфункціональний урок у системі STEM-освіти: теоретико-методологічні та методичні сегменти. Рідна школа. 2016. №4, С. 50-54.
25. Киселиця О.М., Богданюк А.М., Гуліна Л.В., Свекла Р.М. Прогнозування та запобігання синдрому професійного вигорання і хронічної втоми учителів фізичної культури. Молодий вчений. 2018. № 3.3 (55.3), С. 89– 92.
26. Коваленко О. STEM- освіта: досвід упровадження в країнах ЄС та США. Рідна школа. 2016. №4, С. 46-49.
27. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : Світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О.В. Овчарук. Київ : «К.І.С.», 2004. 134 с.
28. Короткий посібник з 3D-друку для початківців. Адитивні технології тривимірної системи координат. URL: <https://dou.ua/forums/topic/46616/> (дата звернення: 20.03.2024).
29. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2023/2024 навчальному році (Лист ІМЗО від 01.08.2023 № 21/08-1242).
30. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
31. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт.-уклад. О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Дніпро : ЛІРА, 2016. 144 с.
32. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.

33. Олексюк О. Р. Деякі аспекти синергетичних ефектів у впровадженні STEM-освіти. *Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності*: збірник тез III міжн. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 9–10 квітня. 2020 р.). С. 263–265.
34. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 4. С. 36–42.
35. Опачко М. В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород : УжНУ, 2016. 72 с.
36. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. *Рідна школа*. 2005. № 1, С. 65–69.
37. Помилуко В.Ю. Психологія розвитку ключових компетентностей у дорослому віці. Київ, 2020. 541 с.
38. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
39. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
40. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 вересня. № 178-179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
41. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
42. Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennyakoncepciyi-rozvitku-a960r> (дата звернення: 18.03.2024).
43. Проект Концепції STEM – освіти в Україні. URL: mk-kor.at.ua/STEM/STEM_2017.pdf.- (дата звернення: 12.11.2021).
44. Проект Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadskeobgovorennya/2018/10/22/innovatsiyного-rozvitkuukraini.pdf> (дата звернення: 18.03. 2024).
45. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
46. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
47. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: Наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>.
48. Типовий перелік засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.04.2020 №574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0410-20#Text>.
49. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
50. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / пер. з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2018. 296 с.